

O preluare creatoare a basmelor se vede și în *Jaś Głupiaś* (Matilda Faighel), în care fratele cel mai mic, socotit ca „prăpădit” din trei, cu ajutorul calului năzdrăvan, câștigat în veghea la mormintul tatălui, reușește să smulgă basmaua fiicei de împărat și să se căsătorească cu ea. Și de această dată, basmul respectiv conține elemente din basmele românești de tipul *Petru Cenușă* (din colecția Gh. Cătană) și din basmele polone¹ de același tip culese în mare număr în diferite regiuni din Polonia. Mica povestitoare a încheiat cu o formulă finală în spiritul basmelor românești, spusă ingenuu și cu toată hotărârea :

„I zrobiły wesele i jam była na weselu i byłam za kucharke i sie mi przypo-
liła zapraszka i uciekłam by mie nie nabili”².

De altfel, este remarcat talentul cu care micii povestitori au desfășurat narațiunea, fără nici o poticnire în timpul povestirii.

Folclorul din Bulai, pe lângă elementele de limbă, aduce negreșit limpeziri în ce privește creația populară și va putea fi valorificat prin publicarea în întregime și în original a textelor.

Considerat în general, graiul populației poloneze din Bulai are caracteristici tipic polone. În cea mai mare măsură se apropie, prin fenomenele de limbă, de dialectul małopolon și anume de zona sudică. Între acestea notăm deschi-
derea lui *y* în poziții noi față de alte dialecte (*naučone čuoček, ȷendek* etc.), închiderea mai mare lui *ǎ* (pochylone), pierderea nazalității în cele mai dese cazuri, trecerea lui *ch* la *k* (*v gurak, na vižku*), fenomenul caracteristic *mazu-
rzenie*, apariția dezinenței *-wa* la pers. 1. pl., lexic tipic małopolon. Graiul din Bulai conține elemente vechi de limbă polonă în domeniul fonetismului, care, deși izolate, sînt totuși elocvente (vibranta intermediară *rž* existentă în sec. XV : *oržew*). De asemenea, conține termeni vechi și dialectali care completează datele pentru atlasul dialectal polon și pentru atlasul etnografic polon.

Graiul din Bulai conține și unele elemente noi ivite sub influența limbii ucrainene (muierea lui *l* înaintea altor vocale afară de *i* : *las, k'lasa, mag'orka* ; formele verbale la timpul trecut fără dezinențe la pers. 1 și 2 : *ȷo zostaua, my napisał i*) și sub influența limbii romîne (apariția vocalei *ə* (*ă*) : *zə žabə, gacək*), formarea pleonastică a comparativului cu rom. *mai* : *mai staršy, mai dal'i*). În plus, are o serie de particularități de natură fonetică și morfologică, între care amintim în primul rînd tendința de uniformizare a genitivului plural în *-ów* la toate substantivele, fără distincție de gen, tendința de feminizare a mul-
tor substantive masculine etc.

În sfîrșit, textele de folclor sînt importante atît din punct de vedere al limbii cît și al literaturii populare. Ele fac dovada unei curente circulații a temelor și motivelor, conțin interesante forme de limbă în formulări împie-
trite și au încă o vie funcțiune socială în mediul respectiv. În basm spiritul creator se manifestă înnoitor prin contaminare de motive polone și romîne.

E. ANEXE

Dăm mai jos un singur text în transcriere polonă strict fonetică. Restul textelor le dăm în transcriere dialectală de tip literar, adoptată în cercetările folclorice polone (vezi „*Poradnik Językowy*”, 1953, nr. 7, „*Lud*”, 41 T1954),

¹ *Ibidem*, p. 109—111. I. C. Chițimia, *Fauna în basmul românesc*, în „SCLF” V (1956), p. 541.

² În traducere : „Și au făcut nuntă și la nuntă am fost și eu și am fost ca bucătăreasă și mi s-a ars rîntășul și am fugit ca să nu mă bată”.